

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΑΜ ΔΣΑ 80807, Μπουμπουλίνας 9-11, Αθήνα (Μουσείο), Τ.Κ. 10682,
ΑΦΜ 996789554, Δ.Ο.Υ. Δ' Αθηνών, τηλ.: 210-8259140-141, fax: 210-8259235,
email: pzygouris@gmail.com

ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΗ

(αρ. πρωτ. εισ. της Ε.Δ.Ε.Υ.Α.: 2988/19-10-2023)

Ετέθησαν από τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης προς την Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.) τα κάτωθι ερωτήματα για τη σύνταξη νομικής γνωμοδότησης:

«Η Δ.Ε.Υ.Α. έχει κινήσει διαδικασία αντικατάστασης υδρομέτρων σε ψηφιακά. Ορισμένοι καταναλωτές αρνούνται την εγκατάσταση των νέων υδρομέτρων και παρεμποδίζουν τα συνεργεία. Ερωτάται εάν η Δ.Ε.Υ.Α. μπορεί να προχωρήσει στην αντικατάσταση των υδρομέτρων παρά τις αρνήσεις των ιδιοκτητών και χρηστών των συνδεδεμένων ακινήτων;»

Κατά τη γνώμη μας προσήκει η κάτωθι απάντηση.

I. Εφαρμοστέο θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο - Ερμηνεία

1.1. Σύμφωνα με τον ν. 1069/1980 «Περί κινήτρων δια την ίδρυσιν Επιχειρήσεων Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως.» (Α' 191) , στο άρθρο 1 ορίζεται ότι «1. Οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου της παρ. 4 του άρθρου 252 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΔΚ), όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α' 114)

έχουν κοινωφελή και μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και διέπονται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από άλλες ειδικές διατάξεις του παρόντος, του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και του ν. 3852/2010 (Α' 87).». Στο άρθρο 8 «Περιουσία της επιχείρησης» ότι: «1. Εις την περιουσίαν της επιχείρησης ανήκουν τα επί τη βάσει των εγκεκριμένων ή εγκριθησομένων μελετών εκτελεσθέντα ή εκτελεσθησόμενα έργα υδρεύσεως και αποχετεύσεως των περιοχών αρμοδιότητος της επιχείρησης, άπασαι αι υπάρχουσαι υπόνομοι και εγκαταστάσεις υδρεύσεως και αποχετεύσεως ακαθάρτων ή ομβρίων υδάτων, ως επίσης και άπασαι αι εκβάλλουσαι αμέσως ή εμμέσως εις το δίκτυον υπόνομοι ή ανοικτοί αγωγοί, και αι μονάδες επεξεργασίας ποσίμου ύδατος και υγρών αποβλήτων. 2. Αι εκ της εκτέλεσεως των Έργων υδρεύσεως και αποχετεύσεως προκύπτουσαι επιφάνειαι περιέρχονται εις την Επιχείρησιν, ήτις δύναται να τας διαθέτη και έναντι συμβολικού τιμήματος εις τον οικείον Δήμον ή Κοινότητα προς δημιουργίαν κοινοχρήστων χώρων η προς εκπλήρωσιν άλλου κοινωφελούς σκοπού. 3. Αι διατάξεις περί προστασίας των δημοτικών και κοινοτικών κτημάτων εφαρμόζονται και επί της περιουσίας της επιχείρησης.». Σύμφωνα με το άρθρο 21 «Κανονισμοί λειτουργίας και διαχειρίσεως» ότι: «1. Με κανονισμούς, που συντάσσονται και ψηφίζονται από το διοικητικό συμβούλιο της επιχείρησης και ελέγχονται από το δημοτικό ή κοινοτικά συμβούλιο του δήμου ή της κοινότητας στον οποίο ανήκει η επιχείρηση, ρυθμίζονται κάθε φορά τα σχετικά με τη λειτουργία και διαχείριση της επιχείρησης, σύμφωνα με τις γενικής παραδοχής λογιστικές και οργανωτικές αρχές. 2. Οι ανωτέρω κανονισμοί δύνανται να τροποποιούνται, εφ' όσον επιβάλλεται τουτο εκ των αναγκών λειτουργίας της επιχείρησης κατά την αυτήν ως άνω διαδικασίαν. 3. Μέχρι της συντάξεως των υπό του παρόντος άρθρου προβλεπομένων κανονισμών λειτουργίας και διαχειρίσεως της επιχείρησης, εφαρμόζονται οι υπάρχοντες αντίστοιχοι κανονισμοί του Δήμου ή Συνδέσμου και εν περιπτώσει μη υπάρξεως τοιούτων αι σχετικά περί Δήμων και Κοινοτήτων διατάξεις.».

1.2. Με τις διατάξεις του ν. 1069/1980, προβλέφθηκαν οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), οι οποίες καίτοι εξοπλίζονται από το νόμο με αρμοδιότητες που προσιδιάζουν σε δημόσια αρχή (βλ. π.χ. άρθρα 11, 24, 27 του νόμου), είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου κοινωφελούς χαρακτήρα που λειτουργούν καταρχήν σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1069/1980 και τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας. Οι Δ.Ε.Υ.Α., μετά τη σύστασή τους, ασκούν

δραστηριότητες και παρέχουν υπηρεσίες σχετικές με την ύδρευση και την αποχέτευση, οι οποίες συνδέονται άρρηκτα με τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων, υποκαθιστάμενες, αυτοδικαίως και άνευ άλλης διατυπώσεως, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του οικείου Δήμου, όσον αφορά την ύδρευση και την αποχέτευση (άρθρα 1 και 9). Έτσι, οι Δ.Ε.Υ.Α. θεωρούνται επιχειρήσεις ειδικού δημοσίου σκοπού, οι οποίες ασκούν, κατά παραχώρηση, ζωτικής σημασίας δημόσιες υπηρεσίες, συνδεδεμένες, κατ' αρχήν, με τη λειτουργία των δικτύων και την παροχή υπηρεσιών υδρεύσεως και αποχετεύσεως, όμως κατά τα λοιπά, ιδρύονται και λειτουργούν ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου κοινωφελούς χαρακτήρα και διέπονται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, αποτελούν, κατά το μέρος αυτό, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. Ως εκ τούτου, οι συμβάσεις που συνάπτουν οι επιχειρήσεις αυτές με ιδιώτες στα πλαίσια της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, προς εκπλήρωση του σκοπού τους, αποτελούν συμβάσεις του ιδιωτικού δικαίου, εφόσον ο ένας τουλάχιστον από τους αντισυμβαλλομένους δεν είναι διοικητική αρχή ή νομικό πρόσωπο διοικητικού δικαίου.

3.1. Σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Ύδρευσης της Δ.Ε.Υ.Α., ο οποίος εγκρίθηκε με την υπ' αρ. 120/2021 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιχείρησης, στο άρθρο 6^ο «Υδρομετρητές» ορίζεται ότι: «1. Οι υδρομετρητές είναι συσκευές μέτρησης της κατανάλωσης του νερού. Εγκαθίστανται στον αγωγό της παροχής, αποτελούν περιουσιακό στοιχείο της Επιχείρησης και ανήκουν στη δικαιοδοσία της. Κάθε επέμβαση στον υδρομετρητή από την πλευρά του χρήστη απαγορεύεται. 2. Για τη μέτρηση της κατανάλωσης του νερού η Δ.Ε.Υ.Α. τοποθετεί υδρομετρητή σε κάθε παροχή, ο οποίος συνδέει την παροχή με τις εσωτερικές εγκαταστάσεις του ακινήτου. Ο καταναλωτής είναι χρήστης του υδρομετρητή και βαρύνεται με τη δαπάνη συντήρησης και αφαίρεσής του ή αντικατάστασής του λόγω βλάβης, το ύψος της οποίας αποφασίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιχείρησης και περιλαμβάνεται στο λογαριασμό κατανάλωσης νερού... 6. Η Δ.Ε.Υ.Α. έχει το δικαίωμα να ελέγχει τους υδρομετρητές σε οποιαδήποτε στιγμή και να τους αντικαθιστά με άλλους, ακόμα και διαφορετικού συστήματος ή να προσθέτει μετρητές για βοηθητικό έλεγχο. Ο καταναλωτής έχει επίσης το δικαίωμα να ζητήσει από τη Δ.Ε.Υ.Α. τον έλεγχο των μετρητών. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να υποβάλει αίτηση στη Δ.Ε.Υ.Α. και να καταβάλει τη δαπάνη ελέγχου κάθε μετρητή. Μετά τον έλεγχο εάν διαπιστωθεί ότι ο μετρητής λειτουργεί με ακρίβεια ή με προσέγγιση $\pm 3\%$

ο πελάτης βαρύνεται με τα έξοδα ελέγχου. Αν αντίθετα, διαπιστωθεί αντικανονική λειτουργία του μετρητή σε ποσοστό μεγαλύτερο από $\pm 3\%$ τα έξοδα βαρύνουν τη Δ.Ε.Υ.Α.. 7. Παρεμβάσεις στον μετρητή από τον υδρολήπτη ή άτομα ενεργούντα για λογαριασμό του, θεωρούνται ως πρόθεση κλοπής νερού και επιβάλλεται στον υδρολήπτη πρόστιμο το ύψος του οποίου καθορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α. Ο πελάτης οφείλει να ειδοποιεί τη Δ.Ε.Υ.Α. σε κάθε περίπτωση που διαπιστώνει ανωμαλίες στη λειτουργία του μετρητή, διαφορετικά είναι υποχρεωμένος να πληρώσει την αξία της κατανάλωσης που καταγράφηκε. Σε περίπτωση που σταματήσει να λειτουργεί ο μετρητής, η κατανάλωση του νερού θα υπολογιστεί για ολόκληρη τη περίοδο αδρανείας του. Ως βάση υπολογισμού λαμβάνεται ο μέσος όρος της κατανάλωσης που σημειώθηκε κατά το διάστημα λειτουργίας του, σε σύγκριση με την κατανάλωση της αντίστοιχης περιόδου του προηγούμενου έτους... 9. Ο ιδιοκτήτης και εκείνος που χρησιμοποιεί το υδροδοτούμενο ακίνητο υποχρεούνται να επιτρέπουν την είσοδο σ' αυτό σε υπαλλήλους της Δ.Ε.Υ.Α. για έλεγχο και λήψη στοιχείων που αφορούν την υδραυλική του εγκατάσταση. Σε διαφορετική περίπτωση η Δ.Ε.Υ.Α. δικαιούται να διακόψει την υδροδότηση του ακινήτου». Στο **άρθρο 7^ο του Κανονισμού «Χώρος υδρομετρητών»** ότι: «1. Η επιλογή της θέσης του φρεατίου στην πρόσοψη των υδροδοτούμενων ακινήτων γίνεται κατά την κρίση της Δ.Ε.Υ.Α. 6. Ο υδρολήπτης υποχρεούται να παρέχει κάθε διευκόλυνση στο προσωπικό για την εκτέλεση του ανατιθέμενου σ' αυτό έργου, σε περίπτωση δε άρνησής του διακόπτεται αμέσως η παροχή με απόφαση του Γενικού Διευθυντή ή του Προέδρου της Δ.Ε.Υ.Α.».

3.2. Οι διατάξεις των Κανονισμών που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 21 του ν. 1069/1980 θεσπίζουν **δεσμευτικού περιεχομένου διατάξεις** τόσο για την Επιχείρηση όσο και για τους δέκτες των ανταποδοτικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.

4. Με την ενωσιακή **Οδηγία MID 2004/22/ΕΕ της 31ης Μαρτίου 2004 για τα όργανα μετρήσεων**, θεσπίστηκαν κοινοί κανόνες για τα όργανα μετρήσεως και για τις μεθόδους μετρολογικού ελέγχου για μετρήσεις διενεργούμενες για λόγους δημοσίου συμφέροντος, δημόσιας υγείας, δημόσιας ασφάλειας και δημόσιας τάξης, προστασίας του περιβάλλοντος και των καταναλωτών, είσπραξης φόρων και δασμών, και θεμιτών συναλλαγών. Ειδικότερα στο **Παράρτημα MI-001 της Οδηγίας για τα Υδρόμετρα** που προορίζονται για τη μέτρηση του όγκου καθαρού, ψυχρού ή θερμού

νερού για οικιακή, εμπορική και ελαφρά βιομηχανική χρήση, προβλέφθηκαν ειδικές απαιτήσεις και οι διαδικασίες αξιολόγησης της πιστότητας αυτών, με σκοπό οι μετρητές να είναι κατάλληλοι για την ακριβή μέτρηση της προβλεπόμενης ή της προβλεπτής κατανάλωσης.

Προς την κατεύθυνση αυτή, και στο πλαίσιο συμμόρφωσης των Δ.Ε.Υ.Α. με τις ως άνω απαιτήσεις του ενωσιακού δικαίου έχει ξεκινήσει σε όλη την επικράτεια η αντικατάσταση των παλαιών υδρομέτρων με ψηφιακά προκειμένου να μειωθούν οι αφανείς διαρροές, και να υφίσταται αξιόπιστη και ακριβής μέτρηση των καταναλώσεων του ύδατος και οικονομικότερη διαχείριση του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, μέσω της αποφυγής περιστατικών αφανών διαρροών.

II. Επί των ερωτημάτων

Η αντικατάσταση των παλαιών υδρομέτρων της ερωτώσας Δ.Ε.Υ.Α. με ψηφιακά υδρόμετρα, αποτελεί εκτέλεση των αποφάσεων που έλαβε προς τούτο το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιχείρησης ως όργανο Διοίκησης, με σκοπό τον εκσυγχρονισμό των υποδομών της Επιχείρησης και την αποτελεσματικότερη καταγραφή των καταναλώσεων στην περιοχή ευθύνης της. Η εν λόγω αντικατάσταση αποτελεί συμμόρφωση και προς τις απαιτήσεις της ενωσιακής Οδηγίας MID 2004/22/ΕΕ της 31ης Μαρτίου 2004 για τα όργανα μετρήσεων. Βάσει του Κανονισμού Ύδρευσης της ερωτώσας Δ.Ε.Υ.Α. ο οποίος έχει εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 21 του ν. 1069/1980 προβλέπεται ότι η ερωτώσα Δ.Ε.Υ.Α. έχει το δικαίωμα να ελέγχει τους υδρομετρητές σε οποιαδήποτε στιγμή και να τους αντικαθιστά με άλλους, ακόμα και διαφορετικού συστήματος (ά. 6 παρ.6). Ο ιδιοκτήτης και εκείνος που χρησιμοποιεί το υδροδοτούμενο ακίνητο υποχρεούνται να επιτρέπουν την είσοδο σ' αυτό σε υπαλλήλους της Δ.Ε.Υ.Α. για έλεγχο και λήψη στοιχείων που αφορούν την υδραυλική του εγκατάσταση και για οποιαδήποτε εργασία επισκευής ή αντικατάστασης (ά. 6 παρ. 9). Σε διαφορετική περίπτωση η Δ.Ε.Υ.Α. δικαιούται να διακόψει την υδροδότηση του ακινήτου. Η άρνηση του ιδιοκτήτη δεν εμποδίζει την αντικατάσταση των υδρομέτρων βάσει των αποφάσεων του Δ.Σ. της Επιχείρησης, ούτε εγείρει ζήτημα ευθύνης των υπαλλήλων που προβαίνουν στην αντικατάσταση τους.

Αθήνα, 29-11-2023

Η γνωμοδοτούσα

Σβεtlάνα (Ζέτα) Ζυγούρη

**ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ**

ΖΕΤΑ Π. ΖΥΓΟΥΡΗ

Δικηγόρος

ΜΔ Δημόσιο Δίκαιο- Δημόσιες Πολιτικές

ΑΘΗΝΑ (ΜΟΥΣΕΙΟ) - ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 9-11
Τ.Κ. 10682, τηλ. 2108259140-141
email: pzygouris@gmail.com

